

Topic Two: *Teshuvah* Components

Source Sheet

© 2006, Moshe Zauderer

❶ *Teshuvah*: essential components

מהות התשובה הוא החרטה על מה שעבר, ועזיבת החטא לעתיד, ולא תושלם התשובה כי אם בשתייהן, שאם יתחרט ולא יעזוב החטא לעתיד, נראה שלא נתחרט, ואם יעזוב החטא ולא נתחרט על מה שעבר, נראה כי מה שעזב החטא לא היה לסבת היותו מוזהר ממנו, כי אם לסבת בלתי היותו מתאוה לעשות מה שהיה עושה, כי אם היה לסבת היותו מוזהר מאתו, יהיה מתחרט גם כן על מה שעשה. וגם כי יש לתשובה עיקרים רבים, וכמו שמנה הרב רבי יונה ז"ל עשרים עיקרים לתשובה, עם כל זה, באלו שני העיקרים נתכפרו חטאיו, ושאר העיקרים הם להשלים ולקיים בידו סדר התשובה.

❷ *Teshuvah*: "returning" from the path of sinful thoughts and actions

ומלת "תשובה" מורה על עזיבת החטא, שהוא העיקר, ששב ממה שהיה עושה עד עתה, ועוזב דרכיו הרעים, וגם על החרטה, ששב בדעתו ובמחשבתו ממה שהיה חושב קודם במעשיו הרעים, והוא מתחרט עליה. אבל שאר עיקרי התשובה אינם נכללים בשם התשובה להיותם בלתי הכרחיים למהות התשובה כעזיבת החטא והחרטה.

❸ Thought and action: mutual components of sin and *teshuvah*

וסבת היות החרטה ועזיבת החטא עיקרי התשובה, מפני שהם דמיון מה שחטא, כי אין החטא נגמר כי אם במחשבה ובמעשה, ולכן, כשהוא מתחרט במחשבתו, וכשתבא לידו דבר עבירה, פורש ממנה, הרי עשה היפך החטא, במחשבה ובמעשה חטא, במחשבה ובמעשה שב.

❹ Forsaking sin is rooted in an intellectual resolution

ראוי לבאר כי עיקר עזיבת החטא הוא במחשבה גם כן, כמו החרטה, ועם כל זה יצדק מה שאמרנו כי עזיבת החטא הוא להשלים התשובה... כי גם שבעזיבת החטא אין שום פועל, כיון שהוא פורש כשבא לידו דבר עבירה שעבר עליה, הרי הוציא מחשבתו הטובה לפועל, וגם בחטאים שחטא האדם, שבא לידו דבר מצוה לעשות, ולא רצה לעשותה או נתעצל בה, התשובה היא שמתחרט על מה שלא עשה אותה המצוה כשבא לידו, וגומר בלבו לעשות אותה כשתבא עוד לידו, וזהו עזיבת החטא בפועל שעשה

המצוה שחטא בה ולא רצה לעשות פעם אחרת, ואם כן, יש בתשובת מחשבה, מעשה, כמו שביארתי,

אבל עיקרה היא במחשבה שיתחרט במחשבתו, ויסיים גם כן במחשבתו שלא ישוב לעשות עוד מה שעשה, וגם כי לא נזדמן לו אחר כן דבר עבירה שיפרוש הימנה, נקרא "בעל תשובה"

❺ *Viduy* (verbal confession of sin): Strengthening resolve to do *teshuvah*

נבאר כי יש עיקרים אחרים לתשובה וכלם הם לקיום שני עיקרים אלו:

והנה הוידוי הכתוב בתורה הוא לקיום עיקרים אלו, כי בהתודות האדם ובהיות מבטא בשפתיו לפני האל חטאתיו אשר חטא בהם, והוא מתנחם עליהם, וגומר בלבו שלא לשוב עוד אליהם, ואומר דברים אלו בפיו ובשפתיו, אז יבוש ויכלם מלשוב עוד למה שחטא

❻ To be a master of *teshuvah*: The objective of secondary components of *teshuvah*

וכן הכניעה והשפלות ושאר עיקרי התשובה שמנו החכמים החסידים ז"ל, כלם הם לקיום והעמדת שני העיקרים ההכרחיים הראשונים אשר בהם יקרא השב "בעל תשובה"... וראוי לכל בעל תשובה או כל מי שחטא כשישוב ממה שחטא בו, שיהיה זהיר בכל אותם העיקרים כדי שתתקיים התשובה בידו ולא יחזור אל מה שחטא בו, ואז יש לו שכר טוב בעמלו...

וכשהשיג למדרגה זו שהגיע עד סוף כל עיקרי התשובה אז נקרא "בעל תשובה", כאילו מדת התשובה היא נכונת ומשועבדת לו, והוא אדון התשובה, שנתיסד ונתחקק בה ובכל עיקריה... כי הוא מן הידוע כי לפי תאות יצרו של אדם לעבירה, והוא כובש אותה כשתבא העבירה לידו, יש לו שכר הרבה בעמלו.

❼ The effects of *incomplete teshuvah*

התשובה בכל חלק שיעשה יש לו קצת שכר, ולפי מה שירבה כן ירבה סליחתו.

ואחר שנתבאר ענין התשובה כי היא החרטה ועזיבת החטא, נאמר כי אינם כשאר המצות שהעושה חלק המצוה אין לו חלק שכר המצוה...

ואולם התשובה, גם כי אינה שלימה עד שתהיה בחרטה לשעבר ועזיבת החטא לעתיד, עם כל זה החרטה לבד בלי עזיבת החטא מועיל קצת, וכן עזיבת החטא בלי חרטה... ואפילו בהשבתו אל לבו לשוב בלי קיום שום חלק משני חלקי התשובה ההכרחיים, מיקל האדם מעונש.